

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Православної Церкви України

№ 5 (174) травень 2019 р.

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, митрополита Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним
Волинської єпархії Православної Церкви України

**Христос воскрес!
Дорогі брати і сестри!**

**Я є воскресіння і життя;
хто вірує в Мене,
якщо і помре, оживе.**
Ін. 11, 25

Ці слова нагадують нам про наше воскресіння в день великого і славного Другого Пришестя Спасителя. Вони кличуть нас до життя вічного, переконують нас, що мусимо вмерти для гріха, щоб сказати разом з апостолом: «вже не я живу, а живе в мені Христос» (Гал. 2, 20).

Сьогодні православний світ святкує великий день Воскресіння Христового – як запоруку перемоги правди і світла над темними силами пекла і зла.

Людство незнало більшої події, ніж Воскресіння Христа. Воно є джерелом і основою нашої віри, надії й любові, найбільшим доказом правдивості Христової науки і запевненням нашого майбутнього воскресіння.

Славне Воскресіння Христове – справді вселенське торжество, бо, за словами апостола, на Голгофі з Богом примирено все: і небесне, і земне – весь світ (Кол. 1, 20). Це – чудо незбагненої любові воскреслого Спасителя, Який переміг смерть хресним подвигом «заядя нас, людей, і нашого ради спасіння».

У пасхальному Богослужінні з'єднуються Небо і земля, бо, за словами святого Єфрема Сирина, воскреслий Христос – радість небесних і сподівання земних. Тому і люди разом з ангелами славлять Воскреслого, у згоді співають хори святіших безтілесних сил і грішних людей.

Лише у Воскресінні Христовім знаходять повне пояснення всі чуда Спасителя, Його слова, всі новозавітні події.

Преподобний Юстин повчає так: «До Свого Воскресіння Господь Ісус навчав про вічне життя, а у Воскресінні показав, що Він – воістину Вічне Життя. До Свого Воскресіння Він навчав про воскресіння мертвих, а Воскресінням явив, що Він – воістину воскресіння мертвих. До Свого Воскресіння навчав, що віра в Нього переводить від смерті до життя; Воскресінням Своїм явив, що переміг смерть і полоненим смертю людям приготував перехід від смерті у безсмертя».

У всі часи віра в Христа розп'ятого і воскреслого давала сили перемагати зло і духовно вдосконалюватися. Віра у воскреслого Христа відкрила людям можливість знати Істину, ту вічну Божественну Істину, яка робила й робить вільними і щасливими. Христос подарував людям можливість ще тут, на землі, під час цього короточасного життя особисто зустріти Його як вічного Бога, прийняти Його в свою душу і насолоджуватися спілкуванням із Ним.

Воскресіння Христове відкрило нам шлях до всезагального воскресіння. Тілесна смерть для нас стала тимчасовим явищем. Хресні страждання Ісуса Христа і Його Воскресіння стали підґрунтям зіслання Святого Духа і заснування Церкви.

Для людини найтяжчим і найстрашнішим випробуванням є смерть, адже обриває всі почуття і думки, закінчує всі труди і турботи – все, чим вона живе. Люди помирають не тому, що життя для них стає тяжким, а тому, що через гріх першої людини, Адама, смерть увійшла в їхню природу. Людина не хоче помирати навіть тоді, коли тяжко хворіє і через старість стає непрацездатною. Чому вона не хоче помирати? Тому, що її природа створена Богом для життя вічного. Воскресіння Христове дає нам тверду надію: смерть не припиняє життя людського духу, вона переносить душу в те буття, яке не має кінця.

Воскреслий Спаситель багато разів являвся Своїм ученикам, апостолам і звертався до них зі словами: «Мир вам!». Господь дарував апостолам Свій мир, «який перевищує всякий розум» (Флп. 4, 7) і який апостоли через свою проповідь розповсюдили по всьому світу.

Вже декілька років Україна святкує Воскресіння Христове в умовах неоголошеної війни на Донбасі. Але ми твердо віримо, що Всевишній незабаром пошле нам перемогу над агресором і в нашій державі запанує довгоочікуваний мир.

Цьогорічні Великодні свята є особливо піднесеними для нашого народу. Провівши Об'єднавчий Собор, отримавши Патріарший Томос про автокефальний устрій, ПЦУ, наша Помісна Українська Православна Церква прославляє воскреслого Христа в колі Православних Церков світу.

Дорогі браття і сестри! Від глибини душі вітаю вас усіх із Воскресінням Христовим. Бажаю міцного здоров'я, щастя і благополуччя у ваших рідинах. Щиро поздоровляю голову Волинської обласної державної адміністрації Олександра Савченка, голову Волинської обласної ради Ігоря Палицю і весь депутатський корпус, секретаря Луцької міської ради Григорія Пустовіта, голів районних державних адміністрацій, міських, селищних і сільських рад, голів об'єднаних територіальних громад зі святом Пасхи Христової та молитовно бажаю мудрості й Божої допомоги у відповідальному служінні своєму народові в цей складний для нашої держави час.

Нехай Христос, Який воскрес із мертвих, береже нас у єдності й любові, дарує пасхальну радість і мир нашій Вітчизні.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і християнська любов, яка є основою життя на землі й у вічності, нехай перебувають завжди з усіма вами!

З ласки Божої

+ *Митрополит*

Митрополит Луцький і Волинський
Пасха Христова 2019 р.,
м. Луцьк

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 2 грн 49 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslaviavolyni.org.ua

ХРОНІКА

У Струмівці панотець проводить духовні бесіди

Настоятель парафії Всіх українських святих у цьому селі Луцького районного деканату протоієрей Михайло Янкевич 24 березня говорив із парафіянами про заботони.

Тема заботонів та марновірства сьогодні досить актуальна. Породжує цю проблему наше небажання пізнати Істину. Православна Церква дуже негативно ставиться до них, бо це гріх.

Як пояснював отець Михайло, заботони бувають світські та «церковні». Світські між собою різняться географічно, професійно, психологічно. Людина вірить у якісь прикмети, знаки, сни, а натомість відкидає Бога. Така віра – сутєна. Заботони – це стіна між людиною і Богом. Ми як православні християни повинні частіше сповідатись та причащатись. Так таїнством Сповіді очищаємось від духовних немочей, а таїнство Єлеопомазання оздоровлює тілесні недуги й забуті гріхи.

Отже, для нашого спасіння потрібно себе присвячувати виконанню Божих Заповідей. Тому не предметів, чисел або днів слід боятися християнинові, а лише гріха.

На превеликий жаль, велике місце також займають релігійні заботони. Наприклад, дехто носить на могилу їжу. В пам'ять про померлого краще принести до церкви хліб та поставити свічку, подати записку за молитовний спомин.

Людина дуже часто приймає за віру те, що їй сказали інші, або те, у що сама вона прагне вірити. Саме так з'являються заботони.

Якщо ми вже пізнали істинного Бога і вважаємо Його нашою допомогою, порятунком і захистом, то чому й надалі звертаємось за поміччю до різних творінь? Краще підійти до священика і розпитати про те, що нас цікавить чи непокоїть.

Такі духовні бесіди о. Михайло проводить за необхідністю та про ці й інші події повідомляє на парафіяльному сайті, що діє за адресою cerkva-strumivka.org.

У Ковелі говорили про Томос та автокефалію

Духовенство ковельських міського та районного деканатів 25 березня провело круглий стіл на тему «Православна Церква України: історія, канонічність, сучасні реалії».

Ішлося про надзвичайну важливість здобуття Томосу, визнання автокефалії Української Церкви, про сучасність українського Православ'я та подальші кроки його розбудови.

У роботі круглого столу, зокрема, взяли участь міський декан протоієрей Василь Мичко, голова РДА Віктор Козак, очільник райради Андрій Броїло, інші представники влади та громадськості.

На завершення учасники звернулися до всіх православних віруючих із закликом долучитись до зведення ПЦУ.

Священик розповів про брата, який загинув на Майдані

У Луцьку вшанували загиблого Василя Мойсея з нагоди 27-го дня його народження. Рідний брат героя настоятель парафій у селах Небіжка і Клепачів Ківерецького деканату священик Роман Мойсей розповів інтернет-виданню «Волинь 24», яким рс Василь.

Отець Роман пригадав, як брат змалечку хотів бути священиком. І коли вчився на реабілітолога, згадував про мрію пастирського служіння. Свій намір стати душпастирем Василь обговорював із сестрою.

«Він помер для мене як свята людина, бо не кожен помирає з такими словами: «Вибачте. Я вас всіх люблю». Це останні

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

АНТИПАСХА, друга неділя після Пасхи, ап. Фоми

Друга неділя після Великодня називається Антипасхою (від грецького префікса «анти» зі значенням «подібна»), або ж Фоми. У цей день Церква вшановує пам'ять ап. Фоми, який був відсутній, коли Христос з'явився перший раз після воскресіння.

Про походження і життя цього апостола відомо дуже мало. Вважається, що він був уродженцем північного регіону Палестини – Галілеї, його родина займалася рибальством. Але пізніші історичні версії вказують, що він знав будівельне і теслярське ремесло.

Від часу Тайної вечері до дня П'ятидесятниці апостоли разом із Матір'ю Христа й іншими жінками завжди збиралися в сіонській горниці – невеликому будинку в Єрусалимі на горі Сіон. У цьому домі апостоли дізналися про воскресіння Господа, тут Він з'явився їм уперше, в той самий день увечері, коли воскрес.

Коли Христос був засуджений на розп'яття і страчений на горі Голгофа, більшість апостолів через страх переслідування були змушені переховуватися. Серед таких був і Фома: відчувши небезпеку, він покинув Господа після Його арешту в Гефсиманському саду і ховався. Коли апостоли дізналися про воскресіння Христа, з ними в сіонській горниці не було Фоми: очевидно, він покинув Єрусалим. Така поведінка вказує, що його віра похитнулася. Звістка про воскресіння Христа дуже швидко поширилася, і про це дізнався Фома та відреагував із сумнівом, сказавши: «якщо не побачу на руках Його рани від цвяхів і не вкладу пальця мого в рани від цвяхів, і не вкладу руки моєї в ребра Його, не повірю» (Ін. 20: 25). Ці слова вказують, що він не вірив у воскресіння Господа, навіть коли вже увірували інші апостоли. (Щоправда, у Євангелії не сказано, що він і насправді «вклав пальця в рани»).

Звідси і походить назва цієї неділі – Антипасха («подібна» до Пасхи): щоб увірував Фома, Господь знову з'явився апостолам через вісім днів у сіонській горниці та пояснив значення і сенс віри: «ти повірив, тому що побачив Мене; блаженні ті, що не бачили й увірували» (Ін. 20:29). У цих словах Господь вказує, як з'являється в людині віра. Але шлях Фоми до віри, оснований на сумнівах, властивий людям. Християнство – це віра у Бога як Спасителя: хто визнає, що Христос воскрес із мертвих, відмовляється визнавати смерть кінцем життя і відчуває вічність, безсмертя, котре отримують усі люди, але не всі ще увірували.

З історії Церкви відомо, що ап. Фома проповідував в Індії та Китаї. В Індії він помер мученицькою смертю від язичників десь у 68–72 рр.

Віталій КЛИМЧУК

його слова, коли його несли пораненого», – каже отець Роман.

27 березня в день народження Василя Мойсея біля його могили на луцькому меморіалі «Вічна слава» військові капелани відправили заупокійну літію. Вшанувати героя прийшли рідні й близькі, небайдужі лучани.

Недільні школи Луцька обмінюються досвідом

30 березня в храмі Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії відбулася зустріч викладачів недільних шкіл обласного центру.

Як розповів настоятель цієї парафії священик Андрій Ротченков, учителі та деякі панотці ділились досвідом проведення занять.

Матінка Наталія Ротченкова як досвідчений педагог (викладач цієї недільної школи, Центру християнського виховання дітей та молоді в Луцьку, загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 17 і багаторазовий переможець конкурсів «Учитель року» з предметів духовно-морального спрямування) запросила викладачів недільних шкіл міста до своєї парафії для вирішення нагальних питань.

В обговоренні, крім приймаючої сторони, брали участь священики та/або учителі таких громад: Холмської ікони Божої

Матері, Ікони «Неопалима Купина» (з настоятелем), Великомучениці Катерини (з настоятелем), Миколая Чудотворця, Феодосія Чудотворця (з настоятелем), Йоана Золотоустого (з настоятелем), Пантелеймона Цілителя при обласній лікарні № 1.

Говорили про необхідність взаємодії, обмінювались навиками, розповідали про труднощі. Вирішили, що для покращення роботи варто запрошувати в свої парафії вихованців з інших церков, а викладачам – обмінюватись досвідом роботи в інших громадах.

Проповідь архієрея: «Так! З допомогою Божою!»

Усі наші хороші справи робляться із волі Творця. Про це говорив митрополит Луцький і Волинський Михайло 31 березня під час проповіді на завершення Божественної Літургії у кафедральному соборі Святої Трійці.

Високопреосвященний пояснює: аби всі наші починання увінчалися успіхом, потрібно поклатися не лише на свої сили, але на поміч Господа. Адже всі наші добрі наміри з'являються із волі Всевишнього.

Архієрей розповів про момент під час чину постригу. Коли майбутнього ченця запитують, чи зможе він дотримувати

монашого уставу та жити за правилами монастиря, той відповідає: «Так! З допомогою Божою!». Тобто переконаний, що Господь посприє у всіх його добрих починаннях.

Тому і ми, коли хочемо зробити щось хороше, не повинні шукати відмовки на зразок «у мене немає часу», «в мене немає здоров'я», «наступного разу точно зроблю», а слід повторювати: «Так! З допомогою Божою!», навчає владика.

Капелан взяв участь у відкритті виставки

Головний військовий священик епархії протоієрей Михайло Бучак побував на відкритті експозиції сакральних творів «Біль, перероджений у Віру, Надію, Любов».

5 квітня під час заходу душпастир помолвився за живих і спочилих воїнів. Також капелан, говорячи про духовні цінності, зазначив, що ми не повинні розтратити все те, що назбирали за стільки років незалежності.

До Луцька виставку сакральних картин, написаних учасниками бойових дій на Сході України, привезли із Рівненського обласного госпіталю ветеранів війни, де воїни перебувають на лікуванні. Роботи розмістили у Волинській обласній бібліотеці для юнацтва, де вони перебували два тижні.

Чому владика Михайл дарує квіти жінкам

Усім дівчатам і жінкам, які прийшли в кафедральний собор Святої Трійці на Всенічну 6 квітня, напередодні Благовіщення Пресвятої Богородиці, митрополит Луцький і Волинський Михайл подарував по троянді.

Уже не вперше архієрей дарує квіти напередодні цього свята. До започаткування цієї традиції високопреосвященного надихнула одна з ікон, де зображено Архангела Гавриїла, який явився з лілією в руці благовістити Пречистій Діві Марії про її Богоматеринство.

Керуючий епархією каже, що дарує квіти на знак шани материнства, шани тих, які приймають це Боже покликання, жертвують здоров'ям та силами заради життя і виховання своїх дітей. Зокрема, особлива шана тим, хто є матір'ю героїв, захисників, великих патріотів. Благовіщення – ще один привід відзначити всіх, хто народжував чи у майбутньому стане матір'ю, а також заохотити молодь не боятися одруження та дітонародження, переконаний митрополит Михайл.

До жидичинської обителі завітав її перший намісник

7 квітня, на Благовіщення Пресвятої Богородиці до чоловічого монастиря Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківерецького деканату, прибув єпископ Кропивницький і Голованівський Марк (Левків). Про це повідомили у «Фейсбуці» на сторінці «Чернецтво Волині».

2003 р. випускник Волинської духовної семінарії, тоді ще молодий ієромонах Марк став першим намісником обителі після її відродження. Того ж дня як владика він очолив Божественну Літургію в жидичинському храмі, що недавно возз'єднався із Православною Церквою України.

У проповіді архієрей зазначив, що зараз для українців непростий час: з одного боку – досягнення, з іншого – випробування. Маємо тут мирне небо, за яке хтось заплатив своїм життям. Тож ми повинні жити мирно, не сваритись, щоб дати Богові достойну відповідь.

У Музеї Братства представили книгу відомого мецената

Презентацію книги «У світ широкий з Україною в серці» Михайла Герця про-

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2

вів почесний голова Луцького Хресто-воздвиженського братства (відроджено-го) Андрій Бондарчук 9 квітня.

94-річний автор видання очолює Братство ім. Святого апостола Андрія Первозваного в США. Андрій Іванович – його луцький побратим – розповів, що їх знайомство відбулося листовно. А згодом, коли у 1992 р. до Луцька приїжджав президент УНР в екзилі Михайло Плав'юк із членом уряду Михайлом Герцем у складі делегації, була нагода пізнати один одного краще.

М. Герць очолює фундацію Волинської православної богословської академії. Підтримує студентів духовного вишу, а також луцьке Братство. Сприяв у відродженні Михайлівського Золотоверхого монастиря і поверненні його 11 фресок з Ермітажу (Санкт-Петербург), у розбудові інших українських храмів, за що відзначений Патріархом Філаретом. Підтримує коштами воїнів АТО.

Книга «У світ широкій з Україною в серці» – особиста історія родини Михайла Герця, волинянина, який боровся в УПА, пройшов табори, а нині проживає у США, є меценатом.

У заході взяли участь: настоятель братської парафії Воздвиження хреста Господнього протоієрей Василь Клочак, голова Луцького братства Ігор Бурчак, директор Волинського краєзнавчого музею Анатолій Силук, директор Музею Братства Олена Бірюліна, інші науковці, братчики та пошановувачі.

Представлення цієї книги незабаром відбудеться і у Волинській православній богословській академії. Її передали в бібліотеку міста.

Представник єпархії взяв участь у вернісажі

Декан богословського факультету ВПБА протоієрей Василь Лозовицький 11 квітня побував на відкритті виставки Міжнародного пленеру іконопису та сакрального мистецтва на Волині «Замлиння».

Ця імпреза стала підсумком роботи міжнародних пленерів, які проходили у селі Замлиння Любомльського району з 2011 по 2018 роки. Результатом є більш ніж 600 робіт, які демонструвалися на близько 60-ти виставках у містах Польщі та України.

У Музеї волинської ікони представлено ж 56 найбільш яскравих творів попередніх років, що є втіленням духовного діалогу між художниками західного та східного обрядів Християнства.

У Луцьку вшанували жертв гітлеризму

В обласному центрі на меморіалі «Вічна слава» відслужили панахиду по жертвах нацистських концтаборів, гетто і гестапо. Молитву відправив клірик луцької парафії Ікони Холмської Богоматері священник Дмитро Черенюк.

Пом'янули загиблих представники влади, очевидці та жертви нацистських переслідувань, небайдужа громадськість.

Ушанували жертв 11 квітня, у Міжнародний день звільнення в'язнів нацистських концтаборів. Саме цього дня в 1945 році на територію одного з найбільших концентраційних таборів Німеччини – Бухенвальда ввійшли американські війська і звільнили ув'язнених від гітлерівського терору.

Священик привітав із ювілеєм УТОС

Настоятель луцької парафії Преображення Господнього протоієрей Борис Григлевич 11 квітня взяв участь у урочистих заходах з нагоди 25-річчя від дня

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

14 травня – благовірної Тамари, цариці грузинської

Свята цариця Грузії Тамара Велика народилася близько 1165 року. Вона походила з давньої династії Багратидів і з 1178 року була співправителькою свого батька Георгія III. Час царювання Тамари відомий як золотий вік грузинської історії: вона відрізнялася високим благочестям і, продовжуючи починання свого діда, святого благовірного царя Давида III Відновника, сприяла зміцненню віри Христової по всій Грузії, будівництву храмів і монастирів. Крім зміцнення держави, свята подбала про духовний розвиток країни. Християнство і громадська відповідальність поширилися в Грузії завдяки її старанням.

У 1204 році правитель Румського султанату Рукн-ед-Дин звернувся до Тамари з вимогою відмови Грузії від християнства та прийняття ісламу. Цариця відкинула цю вимогу, і в історичній битві поблизу Басіані грузинське військо розбило коаліцію мусульманських держав.

Останні роки життя вона провела в печерному монастирі Вардзіа. Благовірна цариця мала келію, поєднану з храмом віконцем, через яке молилася під час богослужінь. Свята померла мирно в 1213 році.

Молитва перед іконою святої рівноапостольної цариці грузинської Тамари Великої допомагає звільнитися від зневіри, закоренілих шкідливих звичок, які досягли рівня хвороби, коли не вистачає своїх сил змінити порочне життя на добродієсне, у захисті від обману, зцілення від недуг – і душевних, і тілесних, від стихійних лих або протиправних дій, а Батьківщини – від нападу ворогів.

Віталій КЛИМЧУК

створення Волинської обласної організації Українського товариства сліпих.

Під час заходу о. Борис відслужив подячний молебень та привітав присутніх із ювілеєм. Поздоровити людей із вадами зору прибули й представники влади та громадськості.

У Луцьку молитовно вшанували героя-прикордонника

Капелан прикордонного загону, що в обласному центрі, священник Михайло Хімчак 15 квітня взяв участь у відкритті чемпіонату Держприкордонслужби України з самбо пам'яті загиблих бійців.

Зокрема, вшанували полеглого в зоні проведення бойових дій на Сході України майстра спорту, військовослужбовця Луцького прикордонного загону молодшого сержанта Сергія Гулюка, який загинув 31 липня 2014 року. Душпастир цього військового формування відслужив заупокійну літію.

Відкриття чемпіонату відбулося за участю відомих спортсменів, керівництва цього прикордонного загону та регіональних управлінь Держприкордонслужби, а також вдови загиблого Юлії з дітьми.

У Колках відзначили річницю повстанської республіки

18 квітня митрополит Луцький і Волинський Михайл взяв участь у скорботних заходах з нагоди 76-ї річниці створення українського державного утворення на Волині.

Розпочались урочистості біля пам'ятного знака в Колках виконанням Гімну України. Потому владика відслужив заупокійну літію. Із ним правила маневицький декан протоієрей Андрій Закидальський, цуманський – протоієрей Тарас Манелюк та інше духовенство.

Згадуючи легендарну Колківську республіку, високопреосвященний зазначив, що тоді держави як такої не було, зате була армія. Тож без держави люди ставали державниками. І це – частина нашої історії. А сьогодні, у XXI столітті, в Україні намагаються проводити різноманітні соціальні експерименти. Але це не

місце для випробовувань та віртуальних ігор. Україна благословенна Богом. І це реальне життя. Тож маємо згадати патріотичний дух Колківської республіки – дух людей, які проявили бажання жити щасливо. Вони говорили не про минуле, а про теперішній час. Архієрей закликав перейняти їхній дух, а також підтримати воїнів, які зараз нас захищають, і тоді ми будемо щасливими вже без ніяких експериментів. У нашій незалежній державі ми будемо щасливими вже і сьогодні.

У заходах взяли участь голова ОДА Олександр Савченко, ветерани ОУН-УПА та просто небайдужі.

Колківська республіка проіснувала неповних вісім місяців у 1943 році.

Представник консисторії – у днях «Дня» на Волині

Голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла побував на заходах у Луцьку, які провела газета «День».

18 квітня в бібліотеці Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки відбулися дві події: урочисте відкриття ХХ Міжнародної фотовиставки «День – 2018» і зустріч із головним редактором цього всеукраїнського видання Ларисою Івшиною на тему «Національний діалог». Під час спілкування представлено книгу «АВЕ. До 100-ліття Гетьманату Павла Скоропадського», яка продовжує серію «Бібліотека газети „День“. Україна Incognita».

Ділячись враженням про виставку із журналісткою «Дня», о. Віталій подякував редакції за внесок в об'єднаних процесах українського Православ'я та публікацію матеріалів щодо визнання автокефалії Української Церкви Вселенським Патріархатом.

Духовенство помолилося за розстріляних красносадівців

Митрополит Луцький і Волинський Михайл 19 квітня очолив заупокійну літію перед пам'ятником українцям, які загинули під час польсько-українського

протистояння 1943 р. в тодішньому селі Красний Сад Горохівського деканату.

У слові владика пояснив, що діявол завжди намагається знищити людину за допомогою іншої людини, шукаючи те, в чому вони різні. Тому ми не повинні провокувати один одного до ворожнечі, а навпаки – шукати те, що нас об'єднує. Я хочу, щоб Буг і кордон не роз'єднували нас, а ми будували більше мостів і прикордонних пунктів перетину на знак нашої дружби, пояснив архієпископ.

Разом із високопреосвященним молилися декан протоієрей Андрій Сидор, інше духовенство нашої єпархії та Римсько-Католицької Церкви, представники влади і громадськості.

19 квітня 1943 р., на православний Великдень, польська Армія крайова розстріляла 103 жителів Красного Саду. Відтоді село занепало. Сьогодні ця територія, що приписана до села Михлин, пустує. Все, що залишилося від жител 114 мешканців, – це мурована господарська споруда, напівзруйнована дерев'яна хата і криниця.

У 2012 р. владика Михайл освятив пам'ятний знак на місці розстрілу красносадівців, де викарбувано їх імена. Тож тут щороку вшановують невинно убієнних.

У ВПБА закінчили читати Невсипущий Псалтир

19 квітня у Волинській православній богословській академії завершилося читання Невсипущого Псалтиря. Студенти читали його з першого дня Великого посту безперервно сорок днів.

Як зазначив благочинний академічного домового храму Всіх волинських святих ієромонах Іларіон (Зборовський), духовенство професорсько-викладацького та інспекторського складу разом зі студентами цього вишу відслужили подячний молебень і панахиду, на яких востаннє зачитувались імена за здоров'я та за упокій.

Проректор протоієрей Ігор Скиба у проповіді насамперед подякував Богові за щирі молитви під час читання Невсипущого Псалтиря, а також дав настанови на продовження посту і підготовку до Світлого Христового Воскресіння.

Проповідь архієрея: вірте в Бога, а не просто визнавайте Його буття

21 квітня, у Вербну неділю, митрополит Луцький і Волинський Михайл очолив Божественну Літургію в кафедральному соборі Святої Трійці.

На завершення Богослужіння владика виголосив проповідь, у якій пояснив, що сьогоднішнє свято розповідає нам про прийняття Ісуса Христа як Бога, Спасителя. Люди радо зустрічали Господа, який в'їхав до Єрусалима. Цими діями частина людей проявляла велику віру в те, що то їде справжній Бог, і мала сподівання на краще.

Саме такої віри не вистачає багатьом із нас, зауважує високопреосвященний. Нам потрібно навчитися «вірити в Бога, а не просто визнавати Його буття», – пояснив керуючий єпархією.

Привітали римо-католиків з Пасхою

Намісник луцького монастиря Воздвиження хреста Господнього ієромонах Никодим (Смілий) 21 квітня відвідав пасхальну Месу в римсько-католицькому соборі Петра і Павла, що в Луцьку.

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла отець Никодим привітав священнослужителів та вірян РКЦ з Великодніми святами і зазначив, що таку ж пасхальну радість ми відчуватимемо вже за тиждень.

Інформаційна служба єпархії

«ХРИСТОС ВСЕДЕРЖИТЕЛЬ»

«Христос Вседержитель». XVII ст. Матеріали і техніка: дерево, левкас, темпера, гравіювання, сріблення, золочення. Автор – маляр із села Михнівка. Ікона походить із Свято-Димитрівського храму с. Гішин Ковельського деканату. Зберігається у Музеї волинської ікони.

Спас Вседержитель, або ж Пантократор – центральний образ в іконографії Христа, який представляє Його як Небесного Царя і Суддю. Вседержителем Господь неодноразово названий як у Старому, так і в Новому Завіті. Спаситель може бути зображений у повен зріст, возсідаючим на троні, по пояс або ж погрудно.

Перед нами – образ Христа Вседержителя, який повністю відповідає канону зображення Сина Господнього. Відповідно до стилю Михнівського малярського осередку, він змальований особливо близьким для сприйняття вірян. Упевнена рука, яскрава колористична гама, стилістичні та технічні особливості вказують на характерні індивідуальні риси цієї іконописної майстерні. Вони простежуються і в теплоті, м'якості погляду, витонченості лику Ісуса. Його світлоносне обличчя ледь видовженої форми обрамляє дуже коротка роздвоєна борідка, написана широкою смугою; вуса вузькі, акуратно прописані. Суворий типаж давньої традиції, характерний для волинського іконопису XVI, а частково й XVII століть, автор змінює у напрямку пом'якшення образу, він стає більш земним і чуттєвим. І ця риса є характерною не лише для творів Михнівського малярського осередку, але й для волинського іконопису загалом. Не прийнято було писати суворі, грізні лики святих, а навпаки – умиропорені, лагідні, сповнені доброти, любові, щоб у людини виникало бажання молитися до зображуваного угодника, довіряти, любити, але не боятися.

Одежі Спасителя зображено у традиційній гамі: яскраві кольори червоного хітона, із вкрапленням зеленого на вивороті рукава, та блакитного, з темно-синіми бганками

тіней гіматія; доповнює срібляста облямівка клаву (знак безмежної влади), така ж – на рукавах та горловині. Хітон Ісуса підперезаний жовтим поясом, з орнаментом у вигляді поперечних смуг. Гіматій по краю оздоблено дрібним фігурним візерунком. Тканина гіматія широкими вільними бганками опускається з лівого плеча Ісуса, приховуючи фігуру.

Навколо голови – неширокий німб із традиційними грецькими літерами: А (альфа) і О (омега) відповідно до слів з Апокаліпсиса: «Я є Альфа і Омега, початок і кінець, Перший і Останній» (22, 13), вказують на Божество Ісуса Христа, на Його єдиносущність із Богом Отцем. Права рука піднята у благословенні типовим «іменнословним» жестом. У лівій руці збоку тримає Євангеліє зі срібним обрізом, так, як це було характерно для тронних зображень Спаса. Розгорнута книга в руці Спасителя привертає увагу величиною, написаним текстом – цитатою Євангелія від Іоана: «Аз єсмь дверь мною еще кто внидетъ спасется и внидетъ и изыдетъ». Тобто: «Я є двері: хто через Мене увійде, той спасеться, і увійде, і вийде» (Ів. 10:36). Текст подається із деякими неточностями; написаний рівними чіткими чорними літерами з нарядковими знаками, виносними буквами та титлами. Він розміщений у п'ять рядків на кожній сторінці, червоним кольором виділена скромно декорована перша літера «А».

Ікона Христа зберігає велич, теплоту і високу духовність образу, що є яскравим підтвердженням фахового рівня іконописців. Творчість Михнівського малярського осередку простежується від кінця XVII до середини XVIII століть.

Ікону знайдено у Свято-Димитрівському храмі с. Гішин Ковельського району. Збудована у 1567 році церква – найбільш рання пам'ятка дерев'яної архітектури Волині національного значення.

Ірина МОСКАЛЮК,
науковий працівник
Музею волинської ікони

ЦЕРКВА І МОЛОДЬ

ЯК НАЛЕЖИТЬ ПРАЦЮВАТИ З ЮННЮ

У Волинській православній богословській академії з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла 13 квітня провели з'їзд християнського юнацтва.

Захід організувало Управління єпархії, зокрема, інспектор з питань місійної діяльності консисторії протоієрей Юрій Близнюк. Взяли участь понад 30 осіб – священники, викладачі недільних шкіл та інші миряни, які займаються духовною опікою молоді.

Як розповів о. Юрій інформаційній службі єпархії, мета зібрання – обмін досвідом роботи у цій сфері церковного служіння, а також показ здобутків. Адже виховання юних пара-

фіян є одним із пріоритетних завдань Православної Церкви України.

Розпочався з'їзд із пленарного засідання. Учасників привітав ректор ВПБА протоієрей Володимир Вакін. Він наголосив на важливості роботи з молоддю. Бо Церква повинна сприяти створенню унікальної особистості, яка не залежить від комп'ютерних коментарів та лайків, підкреслив душпастир.

За активну участь у роботі з молоддю відзнаками було нагороджено протоієреїв Петра Стеблину, Андрія Закидальського, священників Андрія Ротченкова, Олега Чвира, Юрія Крохмалю-Брилевського, а також активну мирянку, учасницю всіх єпархіяльних літніх таборів Віталіну Гетманчук.

Після концерту відбулася робота в секціях: протоієреї

Віктор Михалевич, Петро Стебллина працювали у секції про дошлюбні відносини, протоієрей Андрій Закидальський – про незалежність, автокефалію і Томос, ігумен Никодим (Смілий)

представники інших громадських організацій, які співпрацюють із Церквою.

Ольга ВЕРЕМЧУК, Оксана КАРНКОВСЬКА
Світлини інформаційної служби єпархії

та викладач ВПБА Ігор Сацук – про церковні братства, священники Андрій Ротченков, Віталій Ващук та Павло Краєвський – про недільні школи, Валерій Братунь – про молодіжне служіння, священник Олег Чвир та Віталіна Гетманчук – про організацію і проведення таборів, протоієрей Михайло Бучак та Іван Гурєєв разом із очільником ГО «Молодіжний центр Волині» Захаром Ткачуком – про волонтерське служіння і співпрацю з молодіжними організаціями.

У роботі взяли участь і

ЄДИНА ЦЕРКВА

РОДИНА СПОЧИЛОГО СВЯЩЕНИКА МП ЗАКЛИКАЄ ДО ПЕРЕХОДУ

Сім'я о. Ананія Сегеди, який у 1943–1990 рр. був настоятелем парафії в селі Щурин Рожищанського благочиння, опублікувала відкритий лист, у якому висловила надію, що громада підтримає Православну Церкву України.

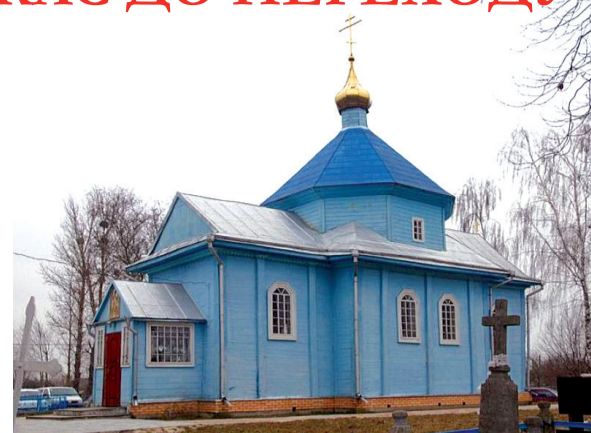
Сільський голова Василь Карпюк звернувся до родини панотця з проханням прислати світлини для інформаційного стенда про історію села. Окрім знімків, нащадки о. Ананія надіслали з Києва лист із фактами біографії душпастиря. Зокрема, тут розповідається, що спершу він був автокефальним священиком, потім потерпав від радянської влади за проукраїнську позицію, а після отримання незалежності жалкував, що стан здоров'я не дозволяє й надалі служити в цьому селі – знов українською мовою.

Саме тому родичі переконані, що душа священнослужителя страждає, «дивлячись з небес на нащадків його парафіян». Адже більшість їх вирішила залишитися під юрисдикцією Московського Патріархату.

Проте сім'я душпастиря висловлює надію, що все-таки «свята справа, яку розпочала національно свідомою частина громади... буде доведена до свого логічного завершення».

Повністю лист опублікувало 22 березня видання *Rozhyshe.rayon.in.ua*.

Ольга ВЕРЕМЧУК
Храм Архістрати́га Михаїла в с. Щурин.
Світлина з сайту *Rozhyshe.rayon.in.ua*

КУЛЬЧИН: ПЕРША АРХІЄРЕЙСЬКА ЛІТУРГІЯ В ПЦУ

24 березня, в неділю другу Великого посту, митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолили Службу в храмі Великомученика Георгія Побідоносця цього села Ківерецького деканату. Це було перше Богослужіння архієрейським чином після воз'єднання парафії з Православною Церквою України.

У проповіді високопреосвященний говорив про важливість прийнятого рішення. Адже тепер у Божому домі моляться українською мовою. Керуючий єпархією пояснив, що віра, яку наші батьки сіють у наших серцях, спонукала громаду побудувати храм. А тепер саме ця

віра і любов до рідної землі спонукала згадати про своє коріння, молитися рідною мовою за Батьківщину. Бо Батьківщина – то земля твоїх батьків.

Із владикою правили настоятель громади ієрей Роман Вонсіцький, якого в той день відзначено черговою священичою нагородою, інше духовенство Ківерецького і Цуманського благочинь.

Надія ВОНСІЦЬКА, Ольга ВЕРЕМЧУК
Світлини інформаційної служби єпархії

ПРОТОІЄРЕЙ МИХАЙЛО ОНИЩУК – ВІРНИМ УПЦ (МП): «БУДІТЬ ПАСТИРІВ!»

Луцький міський декан 28 березня опублікував роздуми щодо воз'єднання Українського Православ'я.

Душпастир зазначає, що чимало священнослужителів МП багато років заперечували право нашого народу на церковну самостійність (автокефалію). Потім не вірили, що Вселенський Патріарх її канонічно затвердить. Тепер кажуть, що Томос «якийсь не такий», що його не визнають інші Помісні Церкви... І все це, аби якомога довше затримати перехід своїх парафій у Православну Церкву України.

Однак процес іде належним чином: проголошення автокефалії, одержання Томосу, воз'єднання громад різних юрисдикцій у ПЦУ... Але, як пише о. Михайло, «це не привід нагадати, хто кому винен, або злорадствувати. Це привід

обнятися з любов'ю, бо вона все покриває. Але пам'ятайте: ми – один український народ, за який Христос теж помер... Нагадайте пастирям, що годуються з рук українців, які тут і в світі на панщині шукають копійки, щоб храми вдома були як писанки: не бійтесь, тут була і буде Україна. Запрошуємо до єднання, для буття в єдиному українському церковному житті. Будіть пастирів!»

Повністю з дописом благочинного обласного центру можна ознайомитись на сторінці «Чернецтво Волині» у «Фейсбуці».

Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлина з сайту *volynnews.com*

УЧИТЕЛЯМ ІСТОРІЇ РОЗПОВІАЛИ ПРО ТОМОС

У Волинській православній богословській академії 17 квітня проведено міський семінар учителів історії.

На ньому розглядали проблеми викладання дискусійних питань з минулого Православної Церкви. Педагогам розповіли про отримання ПЦУ Томосу та як автокефалія впливає на державотворчі процеси. Із доповідями виступили проректор ВПБА протоієрей Ігор Скиба, викладачі, співробітники єпархіального інформаційно-видавничого центру. Після виступів відбулось обговорення між учасниками семінару, в якому взяв участь канцлер єпархії протоієрей Микола Цап.

Насамкінець проведено представлення духовної літератури та екскурсію.

Семінар організували Управління освіти Луцької міськради, комунальний заклад «Луцька загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 23», міське методичне об'єднання вчителів історії.

Ольга ВЕРЕМЧУК
Світлина інформаційної служби єпархії

ВЕЛИКДЕНЬ, ПАСХА, ПАСКА

Великдень – найбільше православне свято, яке знаменує триумф віри, перемогу над гріхом та смертю, початок нового життя. Цей день має багаті традиції й символи. Яке ж його походження, що це за символи?

До найдавніших із нині існуючих релігійних торжеств народів світу входить юдейський Песах. Корінням він сягає на кілька тисячоліть. Спершу свято відзначалося скотарями і землеробами Палестини як початок нового сільсько-господарського року. Проте згодом сталась подія, що повністю змінила його значення.

Це був великий вихід євреїв з єгипетського рабства. Ті події, ймовірно, кінця III тис. до н. е., описано в Старому Завіті. Розповідається, як дивним чином євреї та інші віруючі в Єдиного Бога, котрі приєдналися до них, unikли покарання, що обрушилося на жителів тієї держави (страхотлива пошесть), як для них відкрилася дорога до свободи, чим вони під проводом пророка Мойсея і скористалися.

Перед виходом вони мали швидко з'їсти запеченого агнца, тобто ягня чи козеня, – символ смирення перед Богом, помазавши його кров'ю одвірки своїх осель – символ органів чуття, через які в душу проникає гріх. Другою стравою були опрісноки, тобто прісний хліб, адже через поспіх тісто не могло квиснути. Цей агнець називався давньоєврейською «песах», від дієслова «пасах» – «минувати; позбавити, пощадити». Тобто йдеться про «вибавлення від загибелі, спасіння від смерті».

Вернувшись у Палестину, юдеї відзначали Песах багато століть. Але настав час, коли розкрилось його доти потаємне значення: загибель і воскресіння Христа – основа християнського вчення. У тому пасхальному агнці стали вбачати прообраз Ісуса. Він Сам надав такого значення пасхальній трапезі: тепер Він є

тим Агнцем, Який вибавляє людство від рабства гріха.

Коли до Християнства почали долучатись інші народи (а грецька мова була в той час міжнародною), слово «песах» поєднували із грецьким «пасхейн» – «терпіти, переносити, страждати». Ця близькість звучання обох слів привела до того, що свято стали називати Пасха, чи Паска, за правилами тогочасної грецької мови. Проте греки не випікають великоднього короваю, тож

у давньоруську мову це слово прийшло тільки як найменування торжества – у двох варіантах. Але офіційними назвами свята є Пасха, Великдень; слово ж Паска стало розмовним, як і назва короваю.

Ці свята – Песах і Пасха – є близькими не лише за звучанням, але і в датах. Якщо для Песаху із раннього Середньовіччя визначено точну дату – 14 число місяця нісана єврейського сонячно-місячного календаря (приблизно квітень), то Пасха завжди відбувається після Песаху, і ці дати не можуть збігатися в принципі. Так постановив Перший Вселенський Собор

Християнської Церкви в 325 р.: Великдень відзначати першої неділі після повного Місяця не раніше весняного рівнодення; якщо ж ця дата збігається з Песахом, то Великдень переноситься на наступний тиждень.

Причина цього така. І в часи виходу з Єгипту, і в часи земного життя Ісуса Христа євреї ще не мали сталого календаря, тому не відомо, коли тоді було 14 нісана. Окрім того, майже всі тодішні юдеї відкинули прихід Спасителя, тож християнам не

більшості протестантів випала на 21 квітня, тобто збіглася із другим днем Песаху. Православні ж святкували цьогорічний Великдень 28 квітня. Святкували духовно і споживали великодній коровай, що теж має свою символіку.

Святкова паска – знамення присутності Бога у житті всіх людей. Її солодкість, здобу і красу сприймаємо як милосердя і турботу Творця про кожного з нас.

Існує думка, що традиція пекти такі вироби походить іще з дохристиянських часів, а звичай освячувати хліб під час великодньої Літургії започаткували ще апостоли. На знак незримості присутності серед них Спасителя вони залишали за столом під час трапези вільне місце і клали перед ним хліб (грецькою – «артос»). Хліб готувався прісним, як Бог повелів Своему народові в час виходу з Єгипту: «Отже, не їжте нічого, приготованого на заквасці. В усіх ваших домах ви будете їсти тільки прісний хліб» (Вих. 12:20). Тому в апостольські часи на Пасху був «тільки прісний хліб».

Звичай використовувати заквашений хліб на Великдень з'явився пізніше. Солодка паска – це свого роду домашній відповідник артоса, що досі залишається одним із найдавніших символів Воскресіння Христового.

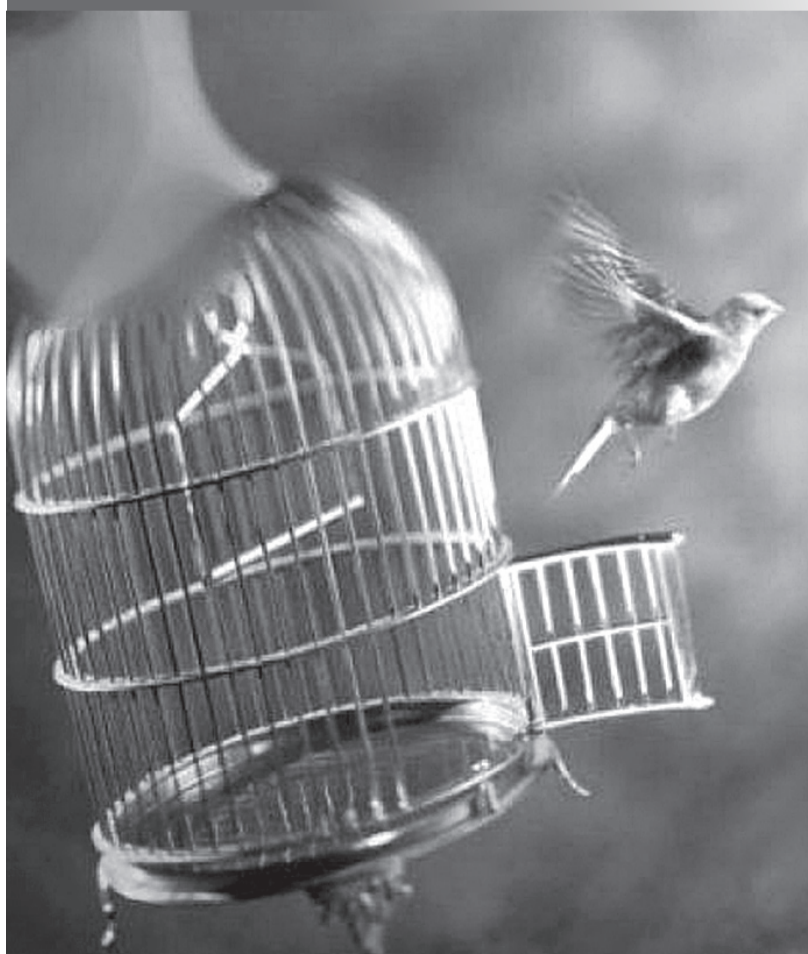
Вважалося, що їсти паску до освячення – гріх. Навіть господиня, що готувала її, ніколи її не пробувала.

Традиційно окрім вітань «Христос народився!» і «Христос воскрес!» ми бажаємо один одному «смачної куті» та «смачної паски», бо кожне свято для християн окрім глибокого духовного змісту не позбавлене й побутових принад. Після Великого посту ми всі відчуваємо значимість Воскресіння Господнього, великої жертвовності Месії заради нашого спасіння і відзначаємо свято з радістю та щедрим столом.

**Віталій КЛИМЧУК,
Віктор ГРЕБЕНЮК**

ХУДОЖНЄ СЛОВО

ЦІНА

Один шанований людьми священик, що служив на маленькій парафії, завжди вельми старанно готувався до недільної проповіді. Якось у храмі – то був великодній ранок – він зійшов на амвон. А в руці тримав іржаву металеву клітку, яку помістив так, щоб усі вірні могли її бачити.

Парафіяни були здивовані. Священик тим часом говорив:

– Учора, гуляючи, я зустрів хлопця з цією кліткою в руках. Були в ній три пташки, що аж тремтіли від холоду й страху.

Я запитав юнака: «Що там у тебе за здобич, синку?» «Три нікчемні пташки», – була відповідь.

«І що ти з ними роби́тимеш?» – спитав я.

«Віднесу їх додому, побавлюся з ними досхочу, – відповів хлопець. – Дразнитиму їх, може, вирву кілька пір'їн. Вони ж почнуть боронитися... Буде класна забава».

«Але рано чи пізно та забава тобі набридне. Що зробиш тоді?»

«Маю два коти, – сказав хлопчина. – Вони полюбляють пташине м'ясо. Віддам їх котам, і по всьому».

Я замовк, а за хвилину спитав: «Скільки хочеш за тих птахів, синку?»

«Для чого вони вам, отче? Це ж польові пташки, нічого особливого. Співають негарно, й самі негарні!» – переконував здивований хлопець.

«Скільки хочеш за них?» – наполягав я.

Либонь, прийнявши мене за божевільного, юнак випалив: «П'ятдесят євро!»

Я вийняв із кишені п'ятдесят євро й подав хлопцеві, який, схопивши гроші, зник умить.

Далі я взяв клітку, яку залишив юнак, і рушив до поля, туди, де росте густа трава й кілька дерев. Там, відчинивши клітку, випустив птахів на волю.

Так отець парох пояснив, що то за клітка з'явилася на бильці амвона. А тоді взявся оповідати таку історію:

– Якось диявол заговорив з Ісусом. Нечистий саме вертався з Едемського саду, з почуттям триумфу та пиhi.

«Господи, щойно я підкорив усе людство! Я влаштував пастку з принадою, що виявилася бездоганною. І тепер маю владу над усіма!»

«І що збираєшся з ними робити?» – спитав Ісус.

Сатана відповів: «Награюся з ними донесхочу! Навчу їх, як паруватися, а потім розлучатися, як ненавидіти ближнього і заподіювати йому зло, як пити хмільні напої, курити тютюн і проклинати собі подібних. Навчу їх виробляти зброю – і рушниці, і бомби – й винищувати одне одного. Розкішна буде мені забава!» «А по тому, коли закінчиш бавитися, що з ними вчиниш?» – допитувався Ісус.

«Вигублю всіх!» – крикнув нечистий, сповнений неймовірної погорди.

«Що ти хочеш за них?» – запитав Спаситель.

«Прагнеш визволити людей з-під моєї влади? Вони ж бо не добрі – якраз навпаки: дуже і дуже лихі. Якщо наблизитися до них – вони Тебе зненавидять. Почнуть Тебе обльовувати, виклинати, а зрештою заподіють Тобі смерть. Ні, Ти не можеш бажати їм визволення!»

«То що ти хочеш за них?» – повторив запитання Ісус.

Сатана подивився на Божого Сина з глузливою посмішкою і проказав: «Усю Твою кров, усі Твої сльози й Твоє життя!»

Ісус погодився, не вагаючись, відтак на Голгофі оплатив названу ціну сповна.

Закінчивши проповідь, священик забрав клітку з бильця і зійшов з амвона.

«Це є заповідь Моя, щоб ви любили один одного, як Я полюбив вас. Немає більше від тієї любові, як хто душу свою покладе за друзів своїх. Ви – друзі Мої, якщо виконуете те, що Я заповідаю вам» (Ів. 15. 12–14).

Бруно ФЕРРЕРО

ПАЛОМНИЦТВА

ВЛАДИКА МИХАІЛ ПОМОЛИВСЯ ЗА УКРАЇНУ НА АФОНІ

Група прочан, організована єпархіяльним паломницьким центром «Україна», на чолі з митрополитом Луцьким і Волинським 8-13 квітня побувала на Святій Горі, вшанувала святині Греції.

Це перше богомілля єпархіяльного архієрея на Афон після визнання автокефалії Православної Церкви України. Паломники відвідали Священний Кінот (чернечий парламент) і близько десяти монастирів, де спілкувалися з ігуменами, монахами, звершували Богослужіння.

За словами владыки, насельники афонських обителів висловлюють підтримку українській Церкві та впевнені, що після Томосу Вселенського Патріархату її визнання іншими помісними Церквами – лише питання церковної дипломатії й часу.

Прочани молилися не тільки за себе чи рідних. Перед кожною святинею лунала молитва за Україну, за перемогу над російським агресором, за благоденство для

нашої держави, аби Господь благословив успішні вибори її Президента.

Завершуючи поїздку, богомольці подякували Богові за можливість тут побувати, розгорнули український прапор і виконали Державний Гімн України.

Окрім того, високопреосвященний ра-

зом із учасниками паломницької групи побував у таких видатних духовних центрах Елладської Церкви, як комплекс монастирів Метеори та базиліку Великомученика Димитрія Солунського в Салоніках, що на місці загибелі святого.

Ольга ВЕРЕМЧУК

ЄПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

2 червня

День народження: 55 років тому, 1964-го, – протоієрей Ігор Циб, клірик парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі.

8 червня

День висвяти: 25 років тому, 1994-го, – протоієрей Іван Семенюк, ківерецький декан, настоятель собору Покрови Пресвятої Богородиці в Ківерцях.

День народження: 45 років тому, 1974-го, – ієромонах Феоділ (Стадник), насельник Замкового Архангельського монастиря в Луцьку.

13 червня

День народження: 40 років тому, 1979-го, – священик Андрій Гусак, настоятель парафії Пророка Іллі в с. Грем'яче Цуманського деканату (Ківерецький р-н).

20 червня

День висвяти: 20 років тому, 1999-го, – священик Андрій Гусак, настоятель парафії Пророка Іллі в с. Грем'яче Цуманського деканату (Ківерецький р-н).

День висвяти: 15 років тому, 2004-го, – священик Валерій Братунь, настоятель парафії Вознесіння Господнього в Горохові.

21 червня

День народження: 40 років тому, 1979-го, – протоієрей Юрій Хлопецький, настоятель парафії Архістратиґа Михаїла в с. Одероди Луцького районного деканату.

27 червня

День висвяти: 25 років тому, 1994-го, – протоієрей Сергій Коць, настоятель парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона в с. Рованці Луцького районного деканату.

День народження: 55 років тому, 1964-го, – протоієрей Володимир Подолець, староста кафедрального собору Святої Трійці.

Щирозадушно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці! Хай Господь благословляє усіх вас на многії і благії літа!

9 травня – до Маняви (Івано-Франківська єпархія): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Виїзд – 8 травня о 23.30. Повернення – 9 травня о 23.30. Пожертва 550 грн.

12 травня – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – Мала Іловиця (село преподобного Амфілохія Почаївського) – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 5.00. Повернення – о 20.00. Пожертва 250 грн.

18-19 травня – до святинь Польщі: Ченстохова, Краків. Зголошуватися не пізніше ніж за три дні.

26 травня – до святинь Рівенщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюче джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межиріччі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільці – Мала Іловиця (село преподобного Амфілохія Почаївського) – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Пожертва 250 грн.

2 червня – до Маняви (Івано-Франківська єпархія): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Виїзд – 1 червня о 23.30. Повернення – 2 червня о 23.30. Пожертва 550 грн.

9 червня – до святинь Володимир-Волинського: собор і монастир Різдва Христового – Юрківська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Пожертва 200 грн.

1-13 липня, 12-24 липня, 23 липня – 4 серпня, 3-15 серпня – до святинь Одещини: храми й монастирі в обласному центрі, чудотворна ікона Пресвятої Богородиці в с. Кулевча. Зголошуватися не пізніше ніж за 40 днів.

Реєстрація – не пізніше ніж за день до початку прощі (якщо не зазначено інше). Виїзд на всі богомілля – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ УКРАЇНИ
– НА ВОЛИНІ

ЧИТАЙТЕ
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.

СЛУХАЙТЕ
Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ
Сайт pravoslavivolyni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.

ВОЛИНСЬКІ
ЕПАРХІАЛЬНІ
ВІДОМОСТІ

Свідчення про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.

Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії

Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)
Друк – ПРАТ «Волинська друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 710-301. Зам. №422Наклад 1250 пр.
Передплатний індекс 91241.

РЕДАКЦІЯ

Віталій КЛІМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Микола ВОЛОШИН (верстка)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ послання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1
volynkonsistoria@ukr.net
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10:00–16:00, обідня перерва – 13:00–14:00

КЕРУЮЧИЙ ЄПАРХІЄЮ
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ. Тел./факс (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Вице-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії)
infosluzhba@ukr.net

Сайт – pravoslavivolyni.org.ua
info@pravoslavivolyni.org.ua
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – прес-секретар архимандрит КОНСТАНТИН (Марченко)
Моб. (096) 781-80-59. Pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіяльні відомості». Hazeta.vyev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор диакон Сергій ПАНАЩУК
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. Blago@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі»
– завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97
kljuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79
Уповноважений єпархії у справах сім'ї –
протоієрей Василь КЛОЧАК. Моб. (066) 571-75-27

СКЛАД-МАГАЗИН ікон, риз, церковного начиння тощо
Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Час роботи: понеділок–п'ятниця, 10:00–18:00,
в суботу – 10:00–15:00, обідня перерва – 13:00–14:00.

АМВОН

БЕЗ ДОКОРІВ СУМЛІННЯ

Проповідь митрополита Луцького і Волинського Михаїла*

Христос воскрес!

Улюблені браття і сестри, я по-здоровляю усіх вас із воскресним днем, а причасників – із прийняттям Святих Христових Таїн.

Сьогоднішнє євангельське читання, яке ми прослухали за Богослужінням, говорить про зустріч Ісуса Христа із самарянкою. Є загальне богословське тлумачення цієї оповіді про те, що Господь у черговий раз явився і явив Себе світу як воістину Син Божий, Який дає Себе на поживу і дає поживу на вічне життя. Але я би хотів, щоб ми задумались над ще однією думкою, яка виявляється в цьому євангельському читанні, – це, власне, позиція самої самарянки. Спілкуючись із Спасителем, вона пізнала, що це Істинний Бог, Він явився їй. Але заглянула вона і в своє внутрішнє: хто вона по своїй суті. Тому, що повернувшись у село, говорить: «Він знає все про мене».

Це те, про що – ми інколи вважаємо – ніхто не знає: хто я, що я, який я по суті; але совість завжди нас буде звинувачувати в неправильних і неправедних вчинках. І, власне, саме слово «совість» складається із двох частин: «вість» – знання і «со-» – це разом. Спільне знання, або знання про себе, тобто совість сама про себе розказує, бо вона сама про себе знає. Інколи ми чуємо, що є люди розумні, а є люди мудрі, і багато маємо прикладів, як порівняти людину розумну з людиною мудрою. Одне із таких порівнянь: людина розумна дуже багато знає про сусіда, бо все бачить про нього, а людина мудра дуже багато знає про себе і не звертає уваги на сусіда.

Ось це знання про себе, знання, хто ти є, – ось це важливе. Бо «Царство Небесне всередині вас». Хочеш пізнати світ – пізнай самого себе. Ось якщо ви хочете пізнати світ, знайте, які ви є, самі перед собою. Тому, що ми перед людьми гарні, і ніхто гіршу сторону свого життя і поведінки не показує. Навпаки, ховає. Але від себе не втечеш, від себе не сховаєшся і совість тебе завжди знайде. Навіть якщо ти, накрившись одіялом, думаєш, що ніхто не бачить тебе. Навіть якщо ти в хаті закрився і думаєш, що ніхто не знає, що ти робиш. Совість завжди тебе звинуватить у неправильних і неправедних ділах, бо совість має Боже начало. Як говорять святі отці: до прийняття людиною заповідей Мойсея, коли було [на письмі] визначено, що є гріх, а що правда, що святість, а що неправда, жили по законах совісті, записаних «на скрижалях серця». Вони звинувачували! Але людина в гріховності своїй настільки низько опустилася, що вже забула, а в іншому випадку заглушила голос своєї совісті.

І ось щоб людина не загинула, Господь проявляє чоловіколюбство, ще до пришествя Ісуса Христа: піклування про людей, давання заповідей, давання закону, цього першого закону, який сьогодні сповідають релігії світу і філософські течії. Звичайно, що кожен тлумачить його по-своєму, але в основі закон один і той же. Це стосунки між людиною і Богом та стосунки людини й людини. І коли ми дивимось на скрижалі, думаємо, що митці неправильно зобразили: пише на одній чотири, а на другій шість заповідей. Все правильно вони

зобразили, не треба обов'язково порівну – і там п'ять, і там п'ять. Тому, що чотири заповіді – це стосунки людини і Бога, а інші шість – це взаємини між людьми.

І ці стосунки сьогодні беремо за основу, щоб в першу чергу не осквернилася наша душа, бо вона безсмертна і на інший світ піде з праведними або добрими справами. Нічого з собою ми не заберем. Заберем лише пам'ять. Піснеспів заупокійний як завершується? Що ми в кінці співаємо, коли ховаємо людину? «Вічна пам'ять», – співають. Про людину пам'ятають, ось про що ми співаємо – про пам'ять. Тому про людину або добре будуть згадувати, або погано. Про одних будуть казати «Героям слава!», іншим будуть казати «Ганьба!», на могилах одних будуть квіти, могили інших поростуть бур'яном. Ось таке життя людське. Ось справи, які ми залишаємо по собі, коли за-

кінчуємо це земне життя – добрі або погані. Але хочемо, щоб були добрі справи, і щоб їх було більше, і щоб ці справи давали можливість і на землі залишити добру згадку, і бути в Царстві Небесному.

Тому, щоб попасти туди (вказує пальцем на небо), спочатку треба заглянути сюди (вказує на себе). Тому палець і називається вказівний. І тому цей палець повинен у першу чергу бути направленим на себе: пізнай себе, хто ти, для чого ти прийшов у цей світ. Що ти вже зробив, і що хочеш зробити, і чи достатньо тобі цих добрих справ. Тому спіши робити добрі справи сьогодні! І те, що можна зробити сьогодні, не відкладай на завтра, бо завтрашнього дня може й не бути, він може не настати для тебе. Тому роби все сьогодні, роби сьогодні добро і роби побільше добра, щоб воно переважило твої недобрі вчинки. І по добрих вчинках будуть згадувати тебе і будуть згадувати твій рід...

Тому на сьогоднішнє євангельське читання погляньмо із цієї сторони – хто ми в цьому світі і що ми знаємо самі про себе? Тож і домашнє завдання вам: прийдете додому, пообідаєте і перед тим як лягти на диван, подумайте: а хто ти такий в цьому світі, що ти доброго за цей день зробив, маєш що згадати чи не маєш? А якщо не маєш що згадати, то вставай і йди роби добру справу. Не будеш мати доброї справи – попадеш в інше місце. Я маю на увазі не [міський цвинтар] Гаразджу, на Гаразджу ми всі попадем. Але є рай і є пекло, іншого немає, не створив Бог. І тому для того, щоб попасти в Царство Небесне, треба спішити робити добрі справи во славу Богу,

для своєї Батьківщини і для тих людей, які поряд із тобою.

Ісус Христос, вмиваючи ноги апостолам, говорив: «приклад подаю вам», «хто хоче бути першим між вами, хай буде вам слугою», «служіть один одному». Але найбільше говорив: «Любіть один одного!», «з того пізнають, що ви учні Мої, якщо будете любити один одного». Тому на ось цих заповідей, які дає нам Ісус Христос, – любімо один одного, любімо землю, на якій ми родилися. На основі цих заповідей провадьмо кожний день, прожитий тут, на землі. Хай наша совість нас не звинувачує, а дає нам спокійно заснути... Гарно прожитий день – це гарні справи, організм втомлений і спати повинен спокійно. А якщо не спиш спокійно, значить біси тебе ганяють. Тому, що ти нагрівив, і вони тобі не дають заснути. Тому пам'ятайте про це: не можете заснути – робіть добрі справи або моліться, бо звершувати молитву це також добра справа, подвиг над самим собою. Поспостерігайте за собою, і я бажаю всім вам спати спокійно. Щоб ранком встати і сказати: «Господи, благослови на добрі справи», а ввечері – «Господи, прости, якщо щось зробила чи зробив недобре, але це по немочі» і покається. І так день у день. Бажаю вам прожити «тисячу років, як один день» без докорів совісті.

Христос воскрес!

*Виголошено 18 травня 2014 р., в неділю 5-ту після Пасхи, про самарянку, в кафедральному соборі Святої Трійці на завершення Божественної Літургії.

ПОСТАТІ

У ВПІБА ПАМ'ЯТАЮТЬ ВЛАДИКУ ІОАНА

16 квітня у Волинській православній богословській академії провели круглий стіл з нагоди 90-річчя від дня народження та 25-ліття упокоєння митрополита Луцького і Волинського Іоана (Боднарчука). Про це повідомив сайт [Vpba.org](http://vpba.org).

Із доповідями про життя та пастирське служіння керуючого єпархією виступили студенти духовного вишу. Також спогадами про владика Іоана поділилися душпастирі, які його знали. Після доповідей учасники круглого столу переглянули документальний фільм про високопреосвященного «Святитель і Патріот».

На завершення виступив завідувач кафедри церковно-історичних та гуманітарних дисциплін протоієрей Микола Цап. Він поділився спогадами про цього архієрея, підбив підсумки круглого столу, вручивши подяки доповідачам.

Митрополит Іоан (Боднарчук) народився 12 квітня 1929 р. в с. Івано-Пусте Борщівського району Тернопільської області. За радянських часів закінчив Ленінградські духовні семінарію та академію, перебував у таборах. 11 жовтня 1977-го в Почаївський лаврі було звершено його постриг у чернецтво. З 1989 року архієрей був активним учасником національно-церковного руху в Україні.

Митрополит Іоан (Боднарчук), 1993 р. м. Київ, Свята Софія (фото Ярослава Фабіровського)

Владика очолив не одну єпархію. 11 листопада 1993-го був призначений митрополитом Луцьким і Волинським. Як розповів о. Микола, за рік, доки високопреосвящений очолював нашу єпархію, було звершено 42 дияконські та 51 священничі хіротонії, з них половина духовенства залишилась на Волині. Кількість зареєстрованих парафій збільшилась з 81 до 109, відповідно священників – із 67 до 83.

«Серед важливих церковних подій, які відбувалися у Волинській єпархії протягом 1994 року, можна згадати: приїзд 7 березня Патріарха Володимира (Романюка) і митрополита Філарета (Денисенка); 28 липня – єпархіальні збори, на яких вирішувались важливі й актуальні тодішні питання (церковна дисципліна, відкриття свічного заводу, заснування художніх майстерень для пошиття священничого одягу і виготовлення церковних предметів у колишньому монастирському приміщенні села Жидичин, перехід на священничі ризи грецького зразка тощо)», – зазначив душпастир.

9 листопада 1994 р. на 65-му році життя митрополит Іоан загинув в автокатастрофі.

Ольга ВЕРЕМЧУК

Світлина з сайту drogobusch-orthodox.info й інформаційної служби єпархії

